

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра географії України та регіоналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

« 12 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ТОПОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОДЕЗІЇ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Регіональний розвиток і просторове планування»

Спеціальність 106 «Географія»

Галузь знань 10 «Природничі науки»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Географічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «ТОПОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОДЕЗІЇ» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування», спеціальність 106 «Географія», галузь знань 10 «Природничі науки», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «29» травня 2023 р.).

Розробник: Заблотовська Наталія Василівна, доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент.

Викладач: Заблотовська Наталія Василівна, доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент.

Погоджено з гарантом ОП «Регіональний розвиток і просторове планування»

Гарант освітньої програми Іван КОСТАЩУК

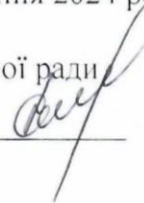
Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики

Протокол № 13 від “ 09 ” серпня 2024 року

Завідувач кафедри Іван КОСТАЩУК

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол № 1 від “ 12 ” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету Наталя АНДРУСЯК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Навчальна дисципліна «Топографія з основами геодезії» належить до переліку нормативних (обов'язкових) навчальних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр», що пропонується в рамках циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти на першому році навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є топографічні карти і плани місцевості, методи їхнього створення та використання.

1.2. Мета навчальної дисципліни:

Мета вивчення навчальної дисципліни «Топографія з основами геодезії» передбачає оволодіння студентами належними знаннями, уміннями і навичками в роботі з геодезичними приладами, топографічними картами і планами місцевості при вирішенні науково-дослідних чи прикладних господарських проблем, у сфері просторового планування та регіонального розвитку .

Задля досягнення поставленої мети необхідно опрацювати відповідні літературні, картографічні та статистичні джерела; оволодіти понятійно-термінологічним апаратом топографії і геодезії; встановити міждисциплінарні зв'язки між даною та суміжними науковими дисциплінами.

1.3. Завдання курсу:

- ознайомити студентів з загальною теорією топографії і геодезії, методами топографо-геодезичного дослідження;
- навчити студентів розуміти топографічні карти і користуватися ними в наукових дослідженнях, практичній та навчальній діяльності;
- довести значення топографо - геодезичних знань у сучасному житті;
- розвинути у студентів уміння використовувати топографічні карти різного масштабу і призначення;
- сформувати навички використання геодезичних приладів в процесі польових топографо-геодезичних робіт;
- розкрити сучасні підходи до розробки і використання топографічних карт;
- здійснювати основні види геодезичних зйомок.

1.4. Пререквізити Навчальна дисципліна вивчається в першому семестрі і основою для подальшого вивчення дисциплін картографічного змісту «Картографія» та «Тематична картографія».

2. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

СК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтно-оболонки та проводити просторовий аналіз поселенських систем на основі кількісних і якісних даних, здійснювати регіональну діагностику на основі територіального планування; ідентифікувати, вимірювати та оцінювати фактори у просторово-часовому континуумі для моделювання траєкторій розвитку міст, регіонів і країн, визначати їх інноваційно-інвестиційний потенціал;

СК 6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

СК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. Уміння давати комплексну географічну оцінку території за результатами аналізу карт, здатність відображати географічні об'єкти і процеси за допомогою картографічних творів; використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів.

СК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

СК 11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах, застосовувати навички методів проектування, моделювання та управління процесами регіонального розвитку та проводити їх оцінку та експертизу.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР 02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

ПР 03. Пояснювати особливості організації географічного простору та знати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур.

ПР 07. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтно-оболонки та її складових.

ПР 09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР 10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

ПР 11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.

ПР 14. Вміти збирати, систематизувати, опрацьовувати та аналізувати наукову і технічну інформацію для вирішення географічних завдань.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Топографія з основами геодезії											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	
Денна	I	1	5	150	3	30	-	-	45	75	іспит

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						балів
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальні відомості топографії і геодезії						
Тема 1. Вступ.	7	2				5	теоретичні питання виносяться на модуль-контроль і оцінюються в 10 балів.. Практична частина оцінюється в 10 балів
Тема 2. Системи координат. Державна опорна геодезична мережа	11	2		4		5	
Тема 3. Пряма та обернена геодезична задачі	11	2		4		5	
Тема 4. Кути орієнтування.	11	2		4		5	
Тема 5. Історія розвитку топографії та геодезії	7	2				5	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Топографічні карти і плани						
Тема 1. Форма і розміри Землі. Проектування карт.	11	2		4		5	теоретичні питання виносяться на модуль-контроль і оцінюються в 10 балів.. Практична частина оцінюється в 10 балів
Тема 2. Зміст та властивості топографічних	11	2		4		5	

карт і планів.							
Тема 3. Математична основа топографічних карт. Номенклатура.	11	2		4		5	
Змістовний модуль 3. Топографо-геодезичні зйомки							
Тема 1. Геодезичні вимірювання. Найпростіші вимірювання.	11	2		4		5	теоретичні питання виносяться на іспит. Практична частина оцінюється в 20 балів
Тема 2. Геодезичні зйомки. Класифікація зйомок. Спрощені зйомки.	11	2		4		5	
Тема 3. Нівелювання. Прилади. Види.	11	2		4		5	
Тема 4. Теодоліт, будова і принципи роботи	1	2		4		5	
Тема 5. Побудова теодолітного полігону. Обчислення.	7	2				5	
Тема 6. Тахеометрична зйомка. Розімкнутий хід.	12	2		5		5	
Тема 7. Мензуральна зйомка	7	2				5	
Усього годин	150	30		45		75	

3.3 ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
	Змістовий модуль 1		
1	Задачі на масштаби	4	2
2	Поперечний масштаб	4	2
3	Системи координат та кути орієнтування	4	6

	Змістовий модуль 2		
4	Номенклатура топографічних карт	4	4
5	Опис топографічної карти. Площа об'єктів. Профіль.	4	2
6	Побудова горизонталей	4	4
	Змістовий модуль 3		
7	Будова приладів і робота з ними (компас, бусоль, екліметр, окомірна лінійка)	4	3
8	Бусольна зйомка. Прилади. Опрацювання результатів зйомки	4	5
9	Геометричне нівелювання. Прилади. Опрацювання результатів.	4	5
10	Будова теодоліта. Принципи роботи. Вимірювання горизонтальних і вертикальних кутів	4	2
11	Опрацювання результатів теодолітної зйомки.	5	5

3.4 Тематика індивідуальних завдань

№	Назва реферату	Прізвище	Термін
1.	Національний Атлас України: концепція створення, структура та зміст.		
2.	Картографічна інфраструктура України: суть, властивості, етапи розвитку, стан і перспективи.		
3.	Топографо-геодезичні вчення народів Азії в середні віки.		
4.	Значення вчення Ератосфена у визначенні форми і розмірів Землі в давній період розвитку топографії.		
5.	Антична топографія і картографія в епоху римської імперії.		
6.	Банки даних топографо-геодезичного призначення.		
7.	Українська топографія і картографія в радянський період.		
8.	Система “Інвент-град” та «Автокад» їх використання при топографо-геодезичних роботах.		
9.	Старіння та оновлення топографічних карт.		
10.	ГІС-технології у оновленні топографічних карт.		
11.	Вчення М. Коперніка – Геліоцентрична система світу.		
12.	Використання топографічних карт у ландшафтних дослідженнях.		
13.	Застосування топографічних карт у науковій, навчальній та практичній діяльності.		
14.	Автоматизація землевпорядних робіт.		
15.	GPS та його використання при геодезичних роботах.		
16.	Глобальні навігаційні системи.		
17.	Система ГЛОНАС – будова, використання та практичне значення.		
18.	Зображення на топографічних картах населених пунктів.		
19.	Зображення на топографічних картах промислових і соціокультурних об'єктів.		
20.	Метричність та символічність зображення та топографічних карт.		
21.	Топографічні знання в шкільній географії		

22.	Картографічні інтернет-джерела в шкільній географії		
23	Географічні та сучасні навігаційні системи		
24	Плани міст та навігаційні системи громадського транспорту		
25	Сфери використання даних дистанційного застосування Землі		
26	Електронні карти та глобуси		
27	Використання піктографічних схем (первісні карти)		
28	Топографо-геодезичні знання шумерів		
29	Основні завдання Держгеокадастру		
30	Основи наукової картографії Гіпарха		
31	Метричні характеристики сучасних картографічних зображень		

3.5 Зміст завдань самостійної роботи та завдань для самоперевірки її виконання

№ЗМ НЕ В яких передб ачено СМ	Тема, завдання самостійної роботи	Види діяльності самостійн ої роботи	Список рекомендованої літератури до теми	Термін
Змістовий модуль №1				
1.5	Сучасні тенденції топографічного картографування	Розгляд перспекти вних напрямів топографі чного картограф ування.	Основна: 1. Сосса Р. І. Картографування території України: історія, перспективи, наукової основи. –К.: Наук. Думка, 2005. -296 с., С. 150- 156	12.10
1.5	Тематичне та спеціальне картографування в Україні (в період 1918 -1990)	Аналіз основних тематичн их карт згаданого періоду, формуван ня картограф ічних шкіл.	Сосса Р. І. Картографування території України: історія, перспективи, наукової основи. –К.: Наук. Думка, 2005. -296 с., С. 43-56, 71-75, 80-95.	12.10
Змістовий модуль №2				
2.1	Старіння топографічних карт.	Аналіз топографі чних карт	Сосса Р. І. Картографування території України: історія, перспективи, наукової основи. –К.:	09.11

	Кваліметричний та маркетинговий метод оцінки старіння топографічних карт.		Наук. Думка, 2005. -296 с., С.241-295 Любченко В.Є Карта у плині часу. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2008. – 160 с.	
2.3	Знакові системи картографії, як засіб картографічного моделювання	Вміння застосовувати штрихові, фонові, фоново-штрихові; геометричні, художні, символічні і шрифтові знаки.	Т.І. Козаченко, Г. О. Пархоменко, А. М. Молочко Картографічне моделювання: Навч. посібник – Київ, 1999 –320с., С. 94-128	09.11

4.Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Під час викладання освітньої компоненти використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: бесіда, пояснення, робота з електронними ресурсами;
- наочні методи: демонстрація відео, презентації, періодичні видання, книги;
- Дискусія на лабораторних заняттях під час обговорення проблемних питань;
- самостійна робота.
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси, семінари, круглі столи, вебінари)
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, тренінги.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1 Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту). Додатково студент може отримати до 20 балів за виконання ІНДЗ.

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 20 (10 балів за теоретичний блок та 10 балів – за виконання завдань на лабораторних); 2 модуль – 20 (10 балів за теоретичний блок та 10 балів – за виконання завдань на лабораторних), 3 модуль – 20 за виконання завдань на лабораторних.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів - не допускається до складання іспиту. **РІШЕННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ,**

ВІДПОВІДНО НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ, ЗДОБУВАЧ ОСВІТИ ПРИЙМАЄ САМ. АЛЕ ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬ-КОНТРОЛЬ ЗДАЄТЬСЯ ОBOB'ЯЗKOBО.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки. Зауважимо, що зміст індивідуальних дослідницьких робіт студентів подається через платформу Moodle де перевіряється на випадок не доброчесних дій студента. Загалом оцінка ІНДЗ передбачає оцінювання власне проведеної роботи та її захист.

5.2 Шкала оцінювання

Головним критерієм успішного освоєння дисципліни є досягнення здобувачем освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом освоєння навчальної дисципліни

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

5.3 Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: письмове й усне опитування, контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів; проекти; презентації результатів проведених досліджень та оцінювання виконаних лабораторних завдань і самостійних робіт; контроль виконання індивідуальних завдань здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних рефератів та усного індивідуального захисту результатів досліджень.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких засобів діагностики, як лабораторні і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування. Форма підсумкового контролю (іспит) полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі усних відповідей на підсумковому модулі та результатів виконання певних видів робіт.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та

підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Питання плагиату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: [Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича](https://drive.google.com/file/d/1EzBsehQERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view) https://drive.google.com/file/d/1EzBsehQERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view, [Положення про виявлення та запобігання плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича](https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl/view) https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl/view та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

Політика щодо визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:

Неформальна освіта за темами курсу. Форми неформальної освіти: очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://drive.google.com/file/d/1o0CFtXHLrgqS-T43aFun6blUvZO7Z0z1/view>) допускається зарахування лабораторних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо) отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем охоплених змістовим наповнення курсу.

Таким чином, за умови проходження навчальних тренінгів, в рамках неформальної освіти, на платформі: Prometheus, EdEra, та інших фахових платформах виконання всіх завдань та отримання сертифікату, студент може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті «Топографія з основами геодезії». Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Зустріч зі стейхолдерами та менторами

Впродовж вивчення курсу під час проведення лекційних та лабораторних занять а також в позааудиторний час відбуватимуться зустрічі зі стейкхолдерами та менторами. Цінним є можливість проведення тренінгів та вивчення практичного досвіду викладачі в закладах вищої освіти України.

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі. Скільки для повного забезпечення комунікації з викладачем використовується платформа дистанційного навчання Moodle, то фіксація набраних балів студентом під час вивчення курсу також ведеться у електронному додатку оцінювання на сторінці курсу.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
4	4	4	4	4	6	7	7	2	3	3	3	3	3	3		

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

7.1 Базова (основна)

1. Артамонов Б.Б., Штангрет В.П. Топографія з основами картографії : Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006 – 248 с.
2. Білокриницький С.М. Топографія і геодезія. Частина 1. Методичний посібник – Чернівці: Рута, 2001.
3. Гриб О. М. Геодезія та картографія: конспект лекцій / Одеса: Од. держ. еколог. ун-т, 2017. 102 с. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/310/>.
4. Гриб О. М. Топографо-геодезичні дослідження водних екосистем. Навчальна практика: навч. пос. / Одеса: Од. держ. еколог. ун-т, 2021, 76 с. Електронний ресурс. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/9050/>.
5. Дарчук К. В., Мельник А. А. Топографія з основами геодезії : навч.пос. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 148 с.
6. Довідник з основних понять військової топографії ВП 7-30(11).01 - <https://tck.pl.ua/wp-content/uploads/2022/01/Dovidnyk-Topohrafiia.pdf>
7. Жупанський Я.І., Сухий П.О. Соціально-економічна картографія – Тернопіль, 1997, 274 ст.
8. Запара Л.Г. Конспект лекцій з курсу «Картографія з основами топографії» / Л.Г.Запара; Харк. нац. акад. міськ. гос-ва. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 54с.
9. Козаченко Т.І. Картографічне моделювання: Монографія / Т.І.Козаченко, Г.О. Пархоменко, А.М. Молочко. – Вінниця: Антекс УЛТД, 1999.
10. Картографічні ресурси Інтернет (Методична розробка для студентів) // В.О. Шевченко, Е.Л. Бондаренко, О.М. Селезньов, А.П. Негай – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 28 с.
11. Картографія з основами топографії. Частина І. Топографія : Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей педагогічних університетів / Укладачі : Хасцький Г. С., Стефанков Л. І. Вінниця, ВДПУ, 2014. 132 с.
12. Картографія: Терміни та визначення. ДСТУ 2757 – 94. – К.: Держстандарт України, 1994 – 96 с.
13. Картографо-топографічний словник-довідник: Навчальний посібник / В.В. Лозинський, Ю.М. Андрійчук: за наукою редакцією проф.. І.П.Ковальчука. – Київ, Львів: НУБІП України; ЛНУ ім.. І. Франка, 2014.- 256 с.
14. Колодєєв Є. І., Гриб О. М. Лабораторний практикум з геодезії: навч.пос. / Одеса: Екологія, 2007. 68 с. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/347/>.
15. Левицький І.Ю., Фурса Л.С. Українсько-російський картографічний словник. – К., 1997. – 414 с.
16. Лозинський В. В. Топографічні знімання ділянок місцевості. Видання друге, доопрацьоване і доповнене / В. В. Лозинський. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 116 с
17. Любченко В.Є Карта у плині часу. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2008. – 160 с.
18. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів/ Д.О. Ляшенко.- К.: Наук.думка, 2008.- 184 с.
19. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник. К., 2006. – 109с.
20. Могильний С. Г. Геодезія: підручник. Ч. 1 / С. Г. Могильний, Ю. М. Гавриленко, Л. І. Ахоніна, Ю. Ф. Креніда; Донец. нац. техн. ун-т. 3-є вид., виправл. та доповн. Донецьк, 2009. 514 с.
21. Могильний С.Г. Геодезія: підручник. Ч. 1 / С. Г. Могильний, Ю. М. Гавриленко, Л. І.
22. Мороз О. І. Топографія. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 220 с
23. Національний атлас України – К.; ДНВП “Картографія”, 2007. – 440с., іл.
24. Основи топографії: навч. посіб./ укл. Л. М. Хом’як. – Львів, вид. ЛНУ, 2015. –96.
25. Островський А.Л. Геодезія. Частина друга. Топографія. Навч. посібник. - Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. – 440 с.

26. Островський А.Л. Геодезія. Частина перша. Геодезія. Підручник. - Львів:
27. Пархоменко Г.О., А.М. Молочко. - В.: Аптекс – УЛТД, 1999. – 328 с.
28. Пересадько В.А., Борисенко Л.Я. Шкільний словник-довідник з картографії та топографії. – Харків: Основа, 2004. – 80 с.
29. Пересадько В.А., Борисенко Л.Я. Шкільний словник-довідник з картографії й топографії. – Харків: «Основа», 2004. – 80 с.
30. Ратушняк Г.С. Топографія з основами картографії: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003 – 208 с.
31. Сосса Р.І. – Картографування території України – К., 2005.
32. Сосса Р.І. Картографічні твори, видані ДНВП «Картографія» (1945-2003 р.р.).Бібліографічний покажчик. – К.: ДНВП «Картографія», 2004. – 248 с.
33. Сосса Р.І. Картографування території України: Історія, перспективи, наукові основи. – К.: Наукова думка, 2005. – 292 с.
34. Стукальський В. П., Шаргар О. М. Геодезія : навч. пос. Одеса :ВМВ, 2013. 560 с.
35. Топографія з основами геодезії/ за ред.. А.П. Божок – К.: Вища школа, 1995
36. Топографо-геодезичний практикум. Навчальний посібник / В. І. Ващенко, В. О. Літинський, С. С. Перій. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 428 с.
37. Умовні позначення топографічних карт. – Електронний ресурс. Режим доступу.- [http:// studall.org/all-59735.html](http://studall.org/all-59735.html)

7.1 Допоміжна

1. Вавричин М.Г., Шашкевич Я.Р., Кришталович У.Р. Україна на стародавніх картах. Кінець XV – перша половина XVII ст. – К.: ДНВП «Картографія», 2004. – 208 с. (друге видання – 2006 р.)
2. Ващенко В., Літинський В., Перій С. Геодезичні прилади та приладдя. Навчальний посібник. 3-те видання. – Львів : Євросвіт, 2009. 208 с. : іл
3. Володченко А. , Шевченко В.О. Доісторичні карти України. – Дрезден: Дрезден. техн. ун. – Г., 2005. – 50 с.
4. Гілецький Й, Н. Заблотовська, Я. Скрипник, М. Заячук / Картосхема: Івано-Франківська область. Адміністративний устрій / Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ, 2010
5. ДжаманВ., І. Костащук, М. Заячук / Картосхема:Чернівецька область. Населення / Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2010
6. Дмитрук Ю.М. Розв’язування задач і вправ з топографії: методичний посібник. – Чернівці: Рута, 1997 – 32 с.
7. Задорожній В.В., Матусевич К.М. Основи топографії і картографії. Посібник для вчителів. Вид-во “Радянська школа”, Київ – 1977
8. Заячук М., Н. Заблотовська,Я. Атаманюк, Й.Гілецький, Р.Сливка. / Картосхема: Івано-Франківська область. Господарство/ Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ ім. Ю. Федьковича та на кафедрі географії та природознавства Прикарпатського ун-ту ім. В. Стефаника; 2010
9. Заячук М., О. Мартинюк, С.Роман /Картосхема: Закарпатська область. Адміністративний устрій/ Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ. – Ужгород, 2011
10. ЗаячукМ, О. Мартинюк, С. Роман / Картосхема Закарпатська область. Фізична поверхня /Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ. – Ужгород, 2011
11. ЗаячукМ., О.Мартинюк, С.Роман / Картосхема: Закарпатська область. Населення/ Картосхему складено на кафедрі географії України та регіоналістики ЧНУ. – Ужгород, 2011
12. Земледух Р.М. Картографія з основами топографії. – К. Вища школа, 1993
13. Круль В.П. Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70-80-х рр. XX століття): навч. посібник/ В.П. Круль. – Чернівці: ЧНУ, 2018. – 344 с.

14. Молочко А.М., М.А. Молочко Довершена наукознавча (мовна) концепція картосеміотики: загальна теорія сучасної картографії// Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи (GTSM): Матеріали міжнар. наук-практ. конфер. (м.Київ, 30-31 березня 2018 р.)/ гол. ред. колегії Я.Б. Олійник – К.: Прінт-Сервіс, 2018 – 361 с., С. 308 – 311.

15. Остроух В.І. Електронні картографічні посібники як форма реалізації інноваційних технологій в освітньому процесі // Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи (GTSM): Матеріали міжнар. наук-практ. конфер. (м.Київ, 30-31 березня 2018 р.)/ гол. ред. колегії Я.Б. Олійник – К.: Прінт-Сервіс, 2018 – 361 с., С. 311-314.

16. Полякова Н.О. Метричні характеристики сучасних картографічних зображень // Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи (GTSM): Матеріали міжнар. наук-практ. конфер. (м.Київ, 30-31 березня 2018 р.)/ гол. ред. колегії Я.Б. Олійник – К.: Прінт-Сервіс, 2018 – 361 с., С. 314-317.

17. Потокій М.В. Картографія з основами топографії (практичний курс): Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей – Тернопіль, 1997 – 58 с.

18. Потокій М.В. Короткий виклад курсу “Картографія з основами топографії” Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей. – Тернопіль, 1997 – 72 с.

19. Сімченко С.В. Застосування ГІС Google Earth Pro у вивченні курсу «Картографія з основами топографії» та в навчальному процесі в Херсонському державному університеті // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І.Пилипенка, Д.Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с., С. 245-249.с., С. 245-249.

20. Скрипник Я., М. Заячук / Картосхема : Чернівецька область. Адміністративний устрій / Картосхему складено на кафедрі геодезії, картографії та управління територіями Чернівецького нац-го ун-ту ім. Ю.Федьковича 2010.

21. Цепенда М.В. Методичні вказівки до лабораторних робіт з топографії з основами геодезії. – Чернівці. Рута, 1992 – 28 с.

22. Шевченко В.. Дивосвіт геозображень. – К. Ніка-Центр, 2007. – 252 с.

23. Шевченко В.О., Молочко В.В. Маркетингові дослідження в картографії // Вісник геодезії та картографії. – 2006. – №5. – С. 24-25.

8. Інформаційні ресурси

Із електронними варіантами літературних джерел можна ознайомитись на сторінці курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2518>